עין משפט נר מצוה

צא א מיי' פ"ח מהל' שגגות הלכה ו:
א ב מיי' פ"ג מהל' מחוסרי כפרה הל' ח:
ב ג מיי' שם פ"ב הלכה כ:
ג ד מיי' שם הל' ז:
ד ה מיי' שם ופ"ו מהל' איסורי ביאה הל' ז:
ה ו מיי' פ"ו מהל' איסורי ביאה הל' ז:
ו ז מיי' שם פי"ח הל' ו:
ז ח מיי' שם פי"ח הלכה ח:
ח ט מיי' שם פי"ח הלכה ח:
ט י מיי' פ"ג שם הל' ז:
י כ ל מיי' פ"ג מהל' מחוסרי כפרה הל"ב:
יא מ נמי' פ"ח מהל' מעשה הקרבנות הל' ון:

תורה אור השלם

1. דַּבֵּרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּם אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ טָמֵא הוּא:

ויקרא טו ב

2. וְהָעֹרֵב אֲשֶׁר בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרֻמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל שָׂפָם יַעְטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא: ויקרא יג מה

3. וְכִבֶּס הַמְּטַהֵר אֶת בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה וְיָשַׁב מִחוּץ לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת יָמִים:

ויקרא יד ח

4. וְכִי יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר אוֹ אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כֵּן יַעֲשֶׂה: במדבר טו יד

5. הַקָּהָל חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם כַּגֵּר יִהְיֶה לִפְנֵי יְיָ: במדבר טו טו

הגהות הב"ח

(א) גמ' למיעל נקהל סוף סוף נזיר מ"ש **לא תני נזיר** נמי כי מיימי: (ב) שם **הכא** מוכחו מאת מן הכתמה: (ג) שם ד"ה **הביא** מוכחו מאת מן הכתמה לא תמני גבויה כל"ל ותיכם עליה נמתק: (ד) רש"י ד"ה ר"ש ור"ש לא מיים וכו' אפשר היא מייתא קבנמה: (ה) ד"ה ה"ג ל"ב וכו' מענין אל: (ו) ד"ה ת"ל וכו' אפשר רבנן כל"ל ותות ג' נמתק:

רבינו גרשום

אילו מאן דמחייב חמש אשמות תליין. להכי מדמי להו לאשמות תלויין דאשמות תלויין הוו ספק כי הני: **חליקין באשמות.** דבני איתיהי אשם תלוי אבל חד וחד הכא נמי בני איתיהי אבל ספק לידה ולידה: **אלא דבולי עלמא לטבילות מרבי** לחו וכחושין לפשיקה קא מיפלגי דר' יוחנן בן נורי. דאמר תאמר על האחרונה ותיפסר משום דסבר חושין לפשיעה דאי אמרת תאמר על אחת מהן ותיפסר שמא יש אשה שתלד לידה אחת ודאית ואינה רוצה להביא קרבן שתאמר והלא אישתקד היו עלי חמש לידות ודאות ולא הבאתי קרבן על ארבע מהן ועכשיו נמי אינה מביאה קרבן על לידה זו ופשיעה ואינה מביאה אבל כשנאמר תאמר על האחרונה סברא זה שהייבוני לומר על האחרונה היינו טעם דשם לידה אחת היא והוי משמע כאילו אחרונה כיפרה על כולם אף עכשיו איני נטורת בלא קרבן: **דת' עקיבא.** דאמר על אחת מהן **סבר לפשיקה לא חיישינן.** דכיון דידעה דלא נטורה אישתקד בלא שום קרבן אף השתא נמי אינה נטורת ותביא קרבן:

הדרן עלך שלשים ושש:

ארבעה מחוסרי כפורים. אינן רשאין לוכל בקדשים עד שיביאו כפרתן אע"ג דטהרו: **ר' אליעזר בן יעקב אומר** בן אע"פ שמל וטבל **מחוסר כפורים** הוא ואסור לוכל בקדשים עד שיביא קינו ויזרוק עליו הדם: **ונזיר.** שהוי שטילם נזירותו מותר הוא לוכל בקדשים שהחיר הוא אבל מחוסר כפורים הוא ליין שאסור לשתות יין ולגלח וליטמא למתים עד שיביא כפרתו: **[גמ'] מטמא באונס.** אם ראה דבה מחמת חולי או מחמת אונס ז' דברים שבדוקין בהן את הזב: **מבשרו.** מעצמו: **ומטמא בראיות.** בג' ראיות: **בבימים.** כזבה בימים דכתיב בזב ג' פעמים וזבו: **וזבה בימים.** ואשה כי תזוב ימים רבים ימים שנים רבים שלשה: **וזבה מטמאה באונס.** דלא כתיב בה מבשרה והאי דכתיב ואשה כי תהיה זובה דם דהיינו דמיה לפרנן מינה פלמד שמטמאה בפנים בבחוץ: **בשהוא אומר והצריע הרי כאן שנים.** צרוע דלעיל הוא והצרוע הרי שנים אחד לאיש ואחד לאשה: **א"כ מה צורך לומר מענין** של **מטה** מן הצרוע ופרכה מענין **של פורע ופורם.** והיינו דכתיב בלשון זכר בבריו וראשיו. לישנא אחרינא א"כ כיון דמצורע נפוק בין איש ובין אשה ובין קטן א"כ למה כתיב איש לענין של מטה לומר לך כו': **ולא מחיין לאהלה.** שאם היא מצורעת ובועלה אינו מצורע מותר לשמש עמה: **זב וזבה עיקר מטמאתן הלוקה.** דזב בראיות וזבה בימים אבל **מצורע ומצורעת אין מטמאתן הלוקה** דאידיי ואידיי שיעור טומאתן בכגרים הוא: **ור' אליעזר סבר** גר מייתי קרבן בין לאכשורייה לטיעל בקהל ובין לאכשורייה בקדשים כדאמרינן לקמן בריש פרק ראשון בין אע"ג דחולין אפי' הכי תנייה במתניתין: **ולמ"ד אליעזר דתני נזיר.** אע"ג דלא צריך למישריה בקדשים אלא בחולין **ניתני נמי נזיר מטמא** דצריך קרבן לאו למישריה בין קא מיתני לית אלא שיהא ראוי **לטיהל** עליה נזירות דטהרה כדכתיב והיומים הראשונים יפלו ואסור בין עד שיגמור נזירות דטהרה הלכך לא תני נזיר טמא: **עד שיביא** קינו. שתי פרידין: **אם הביא אחת שחרית אוכל בקדשים לערב.** ויכול להביא האחרת אפי' לאחר זמן: **אם הביא חוכתו מן הבהמה.** אפי' בהמה אחת לעולה **יצא** או שתי בהמות **עולה ושלמים יצא:** **ולא אמרי** קן. שתי פרידין **אלא** לחקל עליו אבל אם רצה להביא בהמה יביא: **מה אתם.** כשנכנסתם לברית ולמצות **עולה ושלמים** כדכתיב ושלח את נערי בני ישראל וגו': **לעוף.** לקינין אתרבי משום להקל כדאמרינן לקמן: **לעולת בחטה.** אחת לא כל שכן: **מעם קרא כן יעשה.** והתם לא הוה מנחה: **הוי אומר** זו **עולת העוף** דבעולת בהמה עורה ולהכנים ואילו בעוף אפילו מוראה ונרגה אסור בהנאה דהא נבלעין במקומן:

חמש אשמות תלויין כי מייתי חד מי מיפטר והתניא [ו] אזה הכלל כל שחלוקין בחטאות חלוקין באשמות [ז] אלא דכולי עלמא לטבילות מדמי להון ובחוששין לפשיעה קמיפלגי רבי יוחנן בן נורי סבר חיישינן לפשיעה ורבי עקיבא סבר לא חיישינן לפשיעה:

הדרן עלך שלשים ושש

ארבעה [ח] מחוסרי [ט] כפרה וארבעה מביאין על הזדון כשוגג ואלו הן מחוסרי כפרה [י] הזב והזבה והילדת והמצורע רבי אליעזר בן יעקב אומר גר מחוסר כפרה עד [יא] שיזרוק עליו הדם [יב] נזיר ליינו ותגלחתו וטומאתו: **גמ'** מאי שנא זב וזבה דמני להון בתרין משום דחלוקה [יג] וטומאתו דזב לא ממטא באונס [יד] וזבה לא ממטאה בראיות בבימים דתניא [טו] מבשרו [טז] ולא מחמת אונסו [יז] (ומי טמא) בראיות בבימים דתניא תלה הכתוב את [יח] הזכר בראיות ואת הנקבה [יט] בימים וזבה ממטאה באונס ולא ממטאה בראיות בבימים מצורע ומצורעת נמי חלוקה טומאתן [כ] דמצורע טעון פריעה ופרימה דכתיב [כא] בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע [כב] ואסור בתשמיש המטה ומצורעת [כג] אינה טעונה פריעה ופרימה דתניא [כד] אין לי אלא איש אשה [כה] מנין כשהוא אומר [כו] והצרוע הרי [כז] כאן שנים אם כן מה ת"ל איש נתקו הכתוב [כח] מענין של מעלה לענין של מטה לומר איש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת [כט] ומותרת בתשמיש המטה [ל] שנאמר [לא] וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים ולא מחוץ לאהלה הלכך נמנינהו בתרין זב וזבה עיקר טומאתן חלוקה מצורע ומצורעת אין עיקר טומאתן חלוקה: **ר' אמי והאי בגרים הוא: ר"א בן יעקב אומר גר מחוסר כו':** ות"ק מאי טעמא לא תני גר כי קתני מדעם דמישרי למיכל בקדשים [לב] גר כי קא מייתי קרבן לאכשורי נפשיה למיעל בהדל [לג] (לד) ונזיר מאי טעמא לא תני סוף סוף נזיר נמי כי מייתי קרבן לאישתרויי למישתי יין דחולין הוא ור"א [לה] דקתני נזיר למישרי נפשיה ניתני נמי נזיר טמא כי קא מייתי קרבן למיחל עליה נזירות [לו] **בטהרה הוא** [לז] **תנו רבנן** [לח] גר מעובד לאכול בקדשים עד שיביא קינו הביא פרידה אחת שחרית אוכל בקדשים לערב [לט] כל הקינין שבתורה אחד חטאת ואחד עולה כאן שתיהן עולות [מ] הביא חובתו [מא] מן הבהמה יצא עולה ושלמים יצא מנחה ושלמים לא יצא לא אמרו קן אלא להקל מאי שנא מנחה ושלמים דלא יצא דכתיב [מב] כאשר תעשו כן יעשה מה אתם עולה ושלמים אף גר עולה ושלמים א"כ [מג] חובתו [מד] אחת מן הבהמה לא תיסגי [מה] עליה בגוויה דהכתיב כאשר תעשו כן יעשה אר"פ יש לומר לעוף איתרבי לעולת בהמה לא כל שכן אי הכי אפילו מנחה נמי מיעט קרא כן ועוף היכא איתרבי דת"ר כאשר תעשו כן יעשה מה אתם עולה ושלמים אף הוא עולה ושלמים [מו] **שנאמר** [מז] **ככם** כגר מנין לרבות את העוף ת"ל [מח] אשה ריח ניחוח לה' איזה דבר שכולו לה' הוי אומר [מט] עולת העוף

תוספות אדי ואדי בבנרים. המ"ל כה"ג מלוקין מז וזבה שזה בגופה וזה בגופה יוכיחו דאתרבו לעוף ולא לגמה: ז"ל). **ובחוששין לפשיעה.** כשאומרת על האחרונה אני מביאה קרבן זה כדי לאכול בקדשים אם כמו טבילה שהיא באחרונה מטהרת כל טומאות שקדמו לה כן קרבן זה שהיא מקרבת על האחרונה מטהרתה לאכול בקדשים ולא תנכה עליה כל הלידות שקדמו לה ודיבה שלא נטורה מלהביא שאר קרבנותיה דלשון על האחרונה משמע דלהכשירה בקדשים הביאתו ולא ליפטר לגמרי אבל אם סתמה על אחד מהן פשעה דסברה למימר כשהביאה על אחת מהן נטורה לגמרי וכן נמי אמרה על הראשונה פשעה דסברה דבראשון נתחייבתי נטורת כולן.

(הרא"ש): **פרק ב ארבעה מחוסרי כפרה.** כפרה לאו דוקא שהרי אינן באין על חטא אלא ר"ל קרבן וכן פרש"י ז"ל. (תוס'): **ארבעה מחוסרי כפרה.** נ"ב תוס' קמא דף ב ע"א (ד"ה ארבעה): **גר מחוסר כפרה.** עיין בהשמטות: **בשהוא אומר צרוע.** עיין בהשמטות: **אין לי אלא איש מנין ת"ל צרוע.** עיין בהשמטות: **כי קא מייתי קרבן למיחל עליה נזירות דטהרה.** עיין בהשמטות: **הביא פרידה אחת שחרית.** עיין בהשמטות: **עולה ושלמים יצא.** עיין בהשמטות: רש"י ד"ה שבולו כו' **עולת העוף ליבא מדרי.** גלוין. דאפרי מוראה ונרגה אסור בהנאה דהא נבלעין במקומן. (הרגמ"ה):

מסורת הש"ס

(ו) [נקמן מו: יח: ע"ש בתוס' ד"ה והתניא], (ז) ע' בתוס' יח: ד"ה והתניא ובלה דגרסי דבני ר' יוסי בר יהודה ועי' דף טו:, (ח) לעיל כ:, ד) [תוליו נא: מיב לה. עא.], ה) [קוטים כב: ערכין נ.], ו) [תוספתא דקלים פ"נ ה"ד ע"ש.], [תוספתא פ"א ה"ס ע"ש],

שינויי נוסחאות

פרק ב (א) כפרה. ס"ש כפורים. (שי"מ): (ב) שחרוק. כדפי"ר שיזדרק: (ג) הלה ומזר ליינו ולתגלחתו ולטומאתו. (שי"מ): (ד) לתגוקה טומאתן. (שי"מ): (ה) מתיכת חוכה עד מיכת דמגיע נמתק. (שי"מ): (ו) מוכמו ומטמא בראיות. (שי"מ), ומגליון כתוב: נ"ל ומיטמא: (ז) מת חזב בראיות ומת חזבה בימים. (שי"מ): (ח) לתגיע איש צרוע הוא טמא הוא לון. (שי"מ): (ט) בס ל"ש לשם הקבן מנין. (שי"מ): (י) כשסוא אומר צרוע. (שי"מ): (יא) בקבל הוא ומיה. (שי"מ): (יב) ור"ש בן יעקב דקמיי. (שי"מ): (יג) מיכות דטוכה. (שי"מ): (יד) מוכמו עולה לחמת. (שי"מ): (טו) מיכמי ליה בגויה. (שי"מ): (יז) מיכמו שנאמר ככם כגר נמתק. (שי"מ): (יח) ל"ל ועשה אשה. (שי"מ): (יט) אומר זה עולה. (שי"מ): (כ) **לכן** לא תלריכוס לומר. (שי"מ): (כא) **מה** מכוכה. דפו"ר: (כב) ומתכל בקדשים כמוגמת כמוס. (שי"מ): (כג) כמיכמ. בדפו"ר, ומיכמ: (כד) **וזבה** לא. (שי"מ): (כה) לגוכה מטומאת נגעים. (דפו"ר): (כו) כמוכה בו לומר. (שי"מ):

מוסף רש"י

מבשרו. שיבא בגרו כמות שהוא שלם ולא כאוכם (חולין נא:). אין לי אלא איש. אם צרוע הוא, אין לי שנתלוו בטומאת נתקים אלא אם, אמר אמר מנין, כשהוא אומר ממנך לו והצרוע אמר בו הגגנו, ולא אינני ליה למתמא אלא בגדיו יהיו פרומים ולאמר יהיה פרוע, הכא מיבע לעיל דמטמאינו קמייר, אלא לרבות צרוע שני כגון אמר (מוסה כב:). א"כ מה ת"ל איש. מאחר שסופינו לרבות את האמה, נתקו הכתוב מענין של מעלה לענין של מטה. לאו למעוטי מטומאה המאורה בסמוך זה בא למעוטי, אלא מענין אחמור בסמוך שלאחריו דמיבע כיס פרעה ופרימה (שם וכעי"ז עדרכין ג.).

שיטה מקובצת

אלא רב"ע לטבילות קא מדמי לחו. לענין שתאכל בקדשים בקרבן אחד אבל סטורה לא הויא. (הרא"ש

אלא דבי"ע לטבילות קא מדמי לחו. לענין שתאכל בקדשים בקרבן אחד אבל סטורה לא הויא. (הרא"ש

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מסורת הש"ס

ג) [נזמסק סה,ן, ב) [יבמות מו: ע"ש,ן, ג) [ר"ה לג:,ן, ד) [נקמן סב: ע"ש,ן, ה) [בעל תו,ן, ו) [בעל ב:, ז) [מיר יח,ן, ח) [נ"ב קוסים הר"י בספסים ב:: ד"ה מעילה),ן, ט) [נ' תוס' פסחים לב: ד"ה שהגיעו בקונ"ת), י) שבועות סה: [לז: לח, כ) [מעוה לב. שבועות לח.), ל) [בעל ב:, מ) [ועל מ.,ן, נ) [ויקרא יח,ן, ס) לא נמצא סוס פלוגתא מוס לר מתניתב ד' ו, פלוגתא דב"ש וב"ה וע' בבה"ר שהגיע בלי"ע.

שינויי נוסחאות

א) נדבר אחר. ביקונו ליתא. (גליון, וכן נמחק בש"מ): ב) דמיס. ס"ק אי מה אבותיכם בדם עולה וזבחי שלמים אף הן בדם עולה וזבחי שלמים תי"ל ועשה אשה ריח ניחוח לה' אמרת צא וראה איזהו דבר דמיים שכולו עולה לאישים ואין לך דומנו היותר אי אתה מוצא אלא עולה העוף ע"כ. (ש"מ): ג) מיכות וגם אמרי בן אלא לחקל אדון ממקנו. (ש"מ): ד) מסה את הדם. (ש"מ): ה) גר או אשר מתוככם לדורותיכם כתיב. (ש"מ וגליון): ו) מוסב עושה מלאכה בשבת. (ש"מ): ז) עושה מלאכה בשבת. (ש"מ): ח) כתול המרגיל עבד ואמה התרשבים עושין מלאכה לעצמן בשבת כישראל בחול רש"ל. (ש"מ): ט) מיכות עובד כוכבים ליתא בדפוס"ר: י) מתוכ אמר רב אידי בר גרשום אמר רב אדא בר אהבה הלכה כר"ש. (ש"מ כ"י, וכבי' ירמלים: כב מתיר בר נחמן: יא) אפסם לפני ה' עב. (ש"מ): יב) בגיל אפסם. ביקונו ליתא. (גליון): יג) ל"ש מזיד דשוגג ליתא. (גליון, וכ"ה בש"מ): יד) מע"ל דת"ר וכו'. (ש"מ): טו) משה ואל אהרן מעת. (ש"מ): טז) אוכ אונס ומזיד דאמרי'. (ש"מ): יז) מתוכם אף על גב דמשמע. (ש"מ): יח) ואפילו הכי. (ש"מ): יט) על שבועת הטעות. (דפו"ר): כ) וכלן לא. (ש"מ): כא) מל המזיד כשוגב. (ש"מ וגליון): כב) על שבועת הפקדון. (דפו"ר): כג) אפסם לפני ה' עב. (ש"מ): כד) מעמ לעמן אמר רב אדא בר אהבה הלכה כר"ש. (ש"מ): כה) ומלי אמר רב אידי בר גרשום אמר רב אדא בר אהבה הלכה כר"ש. (ש"מ): כו) מיכות לאמרים מעתן. (ש"מ): כז) ל"ל שפחה אחת אין גופן. (ש"מ): כח) וגם שפחות גופן. (ש"מ): כט) וגם לכל. (דפו"ר): ל) מיכות לאמרים מעתן. (ש"מ): לא) ל"ל עמון ומואב מצרים. (ש"מ): לב) מיכות, לעיל נב:, מעתן. (ש"מ): לג) עמון ואין לחוש הדבא פסקי דהלכה כר"ש. (ש"מ):

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שבועה וכו' אפס הס"ל ואח"כ מ"ס אשר חטא מדמלי לעמתו:

גליון הש"ס

גמ' פתאום זה מזיד. ע' פסחים לג ע"ב מד"ש מעילה:

שיטה מקובצת

בכם. עי' תוס' מנחות סב ע"ב ד"ה והשתא נמ"): וישלח את נערי בני ישראל. עיין בהשמטות: מבלילה. גליון. בלא מבלילה למניה כדי לקבל ההוצאה. (תוס'): דת"ר בי תושב. שקבל עליו ז' מצות ולא שבת מ"מ התמירו בו שלא יעשה מלאכה לאחרים אלא לעצמו כדמפרש הכא למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה. (תוס'): עבד ואמה התושבים. עיין בהשמטות: הו"א כי מייתי קרבן אשונג מידקם דחוה אב"ל התורה בב"ל. עיין בהשמטות: אבל אונס ומזיד ל"א. עיין בהשמטות: שבועת העדות מג"ל כו' שבועת הפקדון ל"ל תחטא החטא כו'. עיין בהשמטות: הבא על חמש שפחות חרופות בהעלם אחת מהו. השתא לא משמע ליה דגופן מוחלקין בשפחה חרופה וע"ש אי גופן לאו מוחלקין תיבני ליה בחמש העלמות דהא פשיטא ליה דבשפחה אחת בחמש העלמות ולא מחייב אלא אחת. (תוס'): ומאי שנא מחמש העלמות בשפחה אחת. עיין בהשמטות: תוס' ד"ה דבתיב בו' מצרים. הרא"ש. מ"מ גם מתחילה נימולו להכנס בברית המקום אשר כרת את אברהם וביציאת מצרים הוסיפו טבילה והזרצאת דמים. ע"כ:

עביד ליה כמו פתאום מדכתיב ונעשנו אלמא למזיד הוי: פתי יאמין לכל דבר. ואינו מבין העיקר אלמא דשוגג הוא ואפילו הכי חייב רחמנא פתאום בשבת אחת אשה שכבת זרע והיא שפחה במזיד כתיב. מדכתיב בקורת תהיה דהיינו מלקות אלמא למזיד אין הכהן לעשות מזיד לקרבן בחלפים אחת. ששגג שלא ידע שהתורה אסרן; ואי שנא בחמש העלמות בשפחה אחת. דאינו מביא אלא קרבן אחד כדתנן והבא על השפחה ביאות הרבה; ואל אשה לחלק. הכא נמי האי שפחה דכתיב לחלק כתיב דהא מצי למיכתב ואיש אשר ישכב אל אשה שכבת זרע;

מוסף רש"י

והקריבו מה ת"ל. בעולת העוף מביב והקריבו הכהן אל המזבח, מה ת"ל, הא מביב והקריב מן התורים ונו', ולימנו מביב ומלק הכהן את ראשו על המזבח (בבחים סח.). פרידין. נחלות (שם). ויזרוק על העם. הואה הוא (בבמות מז:). צריך שיפריש רובע לקינו. רובע שקל דסיון אלא דיבר והן הן דמי לן מתתן (לעיל ח.) עמדו קינן בו כיום בדבמתים, שבגר מיב בקרבן, כדמתיא כמס כגר יסיה, מאמוסים מה אמוסים לה נמנו לגבית אלא בעולה ובעולה והבאתם דמים ובמיב ואלי בהם לגמרא בעולת העוף, אף הם לא יכנסו לגבית אלא בעולה ובעולה והבאתם דמים ובמיב ואלי בהם לגמרא בעולת העוף, אלבן יפרים רובע לקינו, אמת שיכנס בית המקדש בעינו והקריבנו (ר"ה לא:). מפני התקלה. דלמא אתי לאתבטיי מיבה (שם). בבולן נאמר ונעלם. בכל הכתובים בקרבן עולה ויורד, כגון אבותם ביטוי ומומאת מקדש נאמר ונעלם, כאן. בכתובת העדות, לא נאמר (שבועות לא:).

יא א מיי' פ"ג מהל' אישורי מזבח הל' ה:
יב ב מיי' פ"ד מהל' מעה"ק הלכה כ ופמ"ז הלכה ב:
יג ג מיי' (פ"א מהל' ע"ז הלכה ו) [פ"כ מהל' שבת הל' יד טוש"ע א"ח סימן רפ סעיף ח]:
יד ד מיי' פ"ט מהל' שגגות הלכה ח:
טו ה מיי' פ"י שם הלכה ח:
טז ו מיי' שם פ"ט הל"ח:
יז ז מיי' פ"ו מהלכות מירות הלכה טו:
יח ח מיי' שם הל' ג:
יט ט מיי' פ"ח מהל' שבועות הלכה יב:
כ י מיי' פ"ט מהלכות שגגות הלכה ז:
כא כ מיי' שם הל' ה:
כב ל מיי' שם פ"ה הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וכי יגור אתכם גר או אשר בתוכבם לדרתיכם ועשה אשה ריח ניחח ליי כאשר תעשו כן יעשה:
2. הקהל תקה אתת לכם ולגר הגר חקת עולם לדרתיכם כבם כגר יהיה לפני יי: במדבר טו טו
3. והקריבו הכהן אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח:
ויקרא א טו
4. ואם מן העוף עלה קרבנו ליי והקרב מן התרים או מן בני היונה את קרבנו: ויקרא א יד
5. כי מלים היו כל העם היצאים וכל העם הילדים במדבר בדרך בצאתם ממצרים לא מלו:
יהושע ה ה
6. ואעבר עליך וארא מתבוססת בדמיך ואמר לך בדמיך חיי ואמר לך בדמיך חיי:
יחזקאל טז ו
7. וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עלת ויזבחו זבחים שלמים ליי פרים: שמות כד ה
8. ויקח משה את הדם ויזרק על העם ויאמר הנה דם הברית אשר כרת יי עמכם על כל הדברים האלה: שמות כד ח
9. וכפר עליו הכהן באיל האשם לפני יי על חטאתו אשר חטא ונסלח לו מחטאתו אשר חטא:
ויקרא יט כב
10. וכי ימות מת עליו בפתע פתאם וטמא ראש נזרו וגלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו: במדבר ו ט
11. ואם בפתע בלא איבה הדפו או השליך עליו כל כלי בלא צדיה: במדבר לה כב
12. ויאמרו יי פתאם אל משה ואל אהרן ואל מרים צאו שלשתכם אל אהל מועד ויצאו שלשתם: במדבר יב ד
13. ערום ראה רעה ונסתר ופתיים עברו וענשו: משלי כב ג
14. פתי יאמין לכל דבר וערום יבין לאשרו: משלי יד טו
15. ואיש כי ישכב את אשה שכבת זרע והוא שפחה נחרפת לאיש והפדה לא נפדתה או חפשה לא נתן לה בקרת תהיה לא יומתו כי לא חפשה: ויקרא יט כ

רבנו גרשום

רבי אומר בכם באבותיכם מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה ובמילה והוצאת דמים. רבי ליה בר אליעזר בן יעקב דלמיכל בקדשים מייתי קרבן אלא קסבר לא מייתי קרבן אלא לאכשורי נפשיה בקהל: שלא מצינו בכל התורה כולה. אלא שני פרידין: והקריבו הכהן אל המזבח שנאמר בנדבת העוף מה ת"ל והלא כבר נאמר והקריב מן התורים: שומע אני. שלא יפחות משנים דמיעוט תורים שנים: חובה מיהא לא אשכחן. דאתיא פרידה אחת והני דגר חובה ניתנו:

יכול שאני מרבה אפי' מנחה. (ז) פירוש מנחת נסכים שהיא כולה לאישים: ת"ל בכם בגר. מלי למימר כדלעיל הוצאת דמים לעוף אימתנא(ח) : דכתיב כי מולים היו כל העם. פירוש שמלו עצמם (ט) ביציאתם ממצרים ואע"פ שאותן שהיו נימולים בימי אברהם לא מלו אותם ביציאת מצרים מ"מ מעיקרא כשמלו עצמן מלו לייקום בברית המקום ולילכל מעמלר מומות וגם כי עמה עובלו: וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות. (י) ואע"ג דפליגי התם בפרק ב) פרק מטמא (זבחים קטו) אליבא דאמרי עולת רמיים הוא ואיכא דאמרי עולת תמיד (חולין) מ"ל שהקריבו הרבה עולות: (לעיל. גבי) גר תושב עושה מלאכה לעצמו. מכאן קשה לפ"ה דפרק המולן (יבמות מח:) דקאמר ויעקב בן אמתך וכגר זה גר תושב פי' בקונטר' שקיבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים ומתמלן שבת בעובד כוכבים ובכל קאמר גר תושב עושה מלאכה לכן מ"ל דהסיק מיירי לענין שלא לעשות מלאכה עבור רבו אבל לעצמו אדי (פסק) מכאן פסק ר"י שמותר להניח לעובד כוכבים לעשות מלאכתו בשבת בבית ישראל עבור עצמו (ל) :

יבול שאני מרבה אפי' מנחה. (ז) פירוש מנחת נסכים שהיא כולה לאישים: ת"ל בכם בגר. מלי למימר כדלעיל הוצאת דמים לעוף אימתנא(ח) : דכתיב כי מולים היו כל העם. פירוש שמלו עצמם (ט) ביציאתם ממצרים ואע"פ שאותן שהיו נימולים בימי אברהם לא מלו אותם ביציאת מצרים מ"מ מעיקרא כשמלו עצמן מלו לייקום בברית המקום ולילכל מעמלר מומות וגם כי עמה עובלו: (י) ואע"ג דפליגי התם בפרק ב) פרק מטמא (זבחים קטו) אליבא דאמרי עולת רמיים הוא ואיכא דאמרי עולת תמיד (חולין) מ"ל שהקריבו הרבה עולות: (לעיל. גבי) גר תושב עושה מלאכה לעצמו. מכאן קשה לפ"ה דפרק המולן (יבמות מח:) דקאמר ויעקב בן אמתך וכגר זה גר תושב פי' בקונטר' שקיבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים ומתמלן שבת בעובד כוכבים ובכל קאמר גר תושב עושה מלאכה לכן מ"ל דהסיק מיירי לענין שלא לעשות מלאכה עבור רבו אבל לעצמו אדי (פסק) מכאן פסק ר"י שמותר להניח לעובד כוכבים לעשות מלאכתו בשבת בבית ישראל עבור עצמו (ל) :

יכול שאני מרבה אפילו מנחה ת"ל כן תניא אידך יעשה אשה ריח ניחוח לה' שומע אני כל שעולה לאשים אפילו מנחה ת"ל כאשר תעשו כן יעשה מה אתם מיני דמים אף הם מיני דמים אי מה אתם עולה ושלמים אף הם עולה ושלמים ת"ל כבכם בגר יהיה לכם הקשתיו ולא (מ) (לדבר אחר) לקרבנותיכם רבי אומר ככם כאבותיכם מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דם אף הם לא יכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים (נ) להביא פרידה אחת א"א שלא מצינו בכל התורה כולה. (ס) לא אמרו קן אלא להקל עליו: ולא והתניא (ע) והקריבו מה ת"ל לפי שנאמר בתורים (פ) והקריב שומע אני האומר הרי עלי עולת העוף לא יפחות משני פרידין ת"ל והקריבו (צ) אפי' פרידה אחת חובה מיהא לא אשכחן והאיכא יולדת דמתיא בן יונה אם תור לחטאת משום דאיכא כבש בהדה אמר מר מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא כו' בשלמא מילה דכתיב (ק) כי מולים היו כל העם היוצאים אי נמי מהכא (ר) ואעבור עליך וארא מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי וגו' הרצאת דמים דכתיב (ש) וישלח את נערי בני ישראל אלא טבילה מנלן דכתיב (ת) ויקח משה ז) חצי הדם ויזרק על העם (א) ואין הזאה בלא טבילה אלא מעתה האידנא דליכא קרבן לא נקבל גרים אמר רב אחא בר יעקב (ב) וכי יגור אתכם גר (ג) אשר בתוככם וגו' ת"ר (ד) גר בזמן הזה צריך שיפריש רובע לקינו אר"ש בבר נמנה עליו רבן יוחנן בן זכאי ובטלה מפני התקלה אמר רב אידי בר גרשום אמר רב אדא בר אהבה הלכה כר"ש ואיכא דמתני לה על הדא דת"ר (ה) גר תושב (ו) מותר לעשות מלאכה בשבת לעצמו כישראל בחולו של מועד ר"ע אומר כבי"ט ר' יוסי אומר גר תושב עושה (ז) בשבת לעצמו כישראל בחולו (ח) רש"א אחד גר תושב ואחד (ט) [עובד כוכבים] עבד ואמה התושבים עושין מלאכה בשבת לעצמן כישראל בחולו (י) : מתני' (כ) אלו מביאין על הזדון בשוגג (ל) הבא על שפחה וגיור שנטמא ושבועת העדות ושבועת הפקדון (מ) חמשה מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה (נ) (ס) וחמשה מביאין קרבן עולה ויורד אלו מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה (ע) הבא על שפחה ביאות הרבה (פ) וגיור שנטמא טומאות הרבה: גמ' הבא על השפחה מנלן דת"ר (צ) וכפר עליו הכהן באיל האשם (ק) על חטאתו אשר חטא מלמד שמביא קרבן אחד על עבירות הרבה (ר) (באיל האשם) ונסלח לו מחטאתו אשר חטא (ש) לעשות (ת) (שוגג כמזיד): גיור שנטמא: מנלן (א) דכתיב (ב) וכי ימות מת עליו בפתע פתאום פתע זה שוגג וכן הוא אומר (ג) אם בפתע בלא איבה הדפו פתאום זה אונס וכן הוא אומר (ד) ויאמר ה' פתאום אל משה (ה) תניא אידך (ו) פתאום זה (ז) מזיד וכן הוא אומר (ח) ערום ראה רעה ונסתר ופתאים עברו וענשו נכתוב קרא פתאום דמשמע שוגג ומשמע מזיד ומשמע אונס (ט) מזיד ואונס כדאמר ומשמע נמי שוגג דכתיב (י) פתי יאמין לכל דבר ולא נכתוב קרא פתע אי כתב קרא פתאום (כ) דמשמע שוגג ומשמע מזיד ומשמע בולה. אלא שני פרידין: והקריבו הכהן אל המזבח שנאמר בנדבת העוף מה ת"ל והלא כבר נאמר והקריב מן התורים: שומע אני. שלא יפחות משנים דמיעוט תורים שנים: חובה מיהא (ל) אשכחן. דאתיא פרידה אחת והני דגר חובה ניתנו:

בדמיך. בדם פסח דם מילה: מבלילה מנלן דכתיב ויקח משה את הדם ויזרוק על העם היינו הזאה (וגמרא) ואין הזאה בלא מבלילה דגמירי דהכי כתיב במת דחזה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו; לדורותיכם כתיב. דאפילו לדורותיכם בזמן שאין קרבן הקבלו גרים; צריך שיפריש רובע. דינו לצורך קינו שאם יבנה בית המקדש יביא לאלתר; ובשלה מפני התקלה. גזרה שמא יהנה מאותן מעות והיה בא לידי מעילה: גר תושב. שקבל עליו שלא לעבוד ע"ז ולא קבל עליו שאר מצות: כישראל בחולו של מועד. כלומר כיון דיש בו קצת גזרות אינו עושה כל מלאכה בשבת אא"כ אין לו מה יאכל או דבר האבד: כישראל ביום טוב. דאינו עושה מלאכה אחרת אלא מכשיריו אוכל נפש בלבד: באיל האשם לפני ה' על חטאתו אשר חטא. מלמד מדכתיב ב' פעמים חטאתו חטאתו ובסלח לו מחטאתו אשר חטא תרי זימני לעשות שוגג כמזיד דכתיב והקריב ואמר ה' פתאום. שבעל כרחם היה הדיבור עמהם; ופתאום עברו וענשנו. האי פתאים בבולן נאמר ונעלם. ככל הכתובים בקרבן עולה ויורד, כגון שבועת פיטוי וטומאת מקדש נאמר ונעלם, כאן. בכתובת העדות, לא נאמר (שבועות לא:).

והיא שפחה לחלק על כל שפחה ושפחה. תימה דהכא פליגא לחלק אע"ג דגופין מוחלקין והתם פרק אותו ואת בנו (מולין פב:) לא תמטטו ביום אחד שמעמע דמייב גבי שחטה ואח"כ שחט בניה משום דגופין מוחלקין אע"ג דליכא קרא וכן לקמן בפרק אמרו לו (דף פ.) דאמרי' שבחות כי גופין דמיין:

תורה אחת למצורעים הרבה. ובמתות כהנים מפיק ליה מדכתיב וכבסה אחת מלמד שמביא אחת על נגעים הרבה ומוחלת מביא תורת דרים תורה אחת לכל מצורעין לפי שמגיעו שחלק הכתוב בטומאותיהם וכשטוותיהם: **מפלת תאומים איצטריכא ליה.** קל"ל דמפלת תאומים מוהה רבי יהודה הא מודה לרבנן ל"ש: ונטמא בשמיני כיון דיצאת שעה שראוייה להקריב [ז]קרבן מחייב על כל אחת ואחת אלא [ז]ש"מ ר' יוסי ברבי יהודה (ומאי דרבי יוסי) בר' יהודה דתניא[ז] [1]וקדש את ראשו ביום ההוא ביום הבאת קרבנותיו דברי רבי ר"י בר' יהודה אומר ביום תגלחתו: **מתני'** [ז]המקנא לאשתו ע"י אנשים הרבה ומצורע שנתנגע נגעים הרבה הביא ציפרין ונתנגע[ז] לא עלו לו עד שיביא חטאתו רבי יהודה אומר עד שיביא אשמו: **גמ'** מנלן דכתיב [2]זאת תורת הקנאות [2]תורה אחת לקנויין הרבה: מצורע שנתנגע נגעים הרבה כו': מנלן דכתיב [3]זאת תורת המצורע [3]תורה אחת [ז]למצורעים הרבה: הביא ציפרין ונתנגע לא עלו לו עד שיביא חטאתו רבי יהודה אומר עד שיביא אשמו: והאמרת אין מביא אלא קרבן אחד חסורי מחסרא והכי קתני [ד]הביא ציפרין ונתנגע[ז] אין מביא אלא קרבן אחד ולאקבועי בעניות ובעשירות לא מיקבע עד שיביא [ז] חטאת רבי יהודה אומר עד שיביא [ה]אשמו תנן התם [ז]מצורע[ז] שהביא אשמו והעשיר הכל הולך אחר חטאת דברי ר"ש רבי יהודה אומר [ה]כל הולך אחר אשם תניא ר"א בן יעקב אומר הכל הולך אחר ציפרין [ז]אמר רב יהודה אמר רב שלשתן מקרא אחד דרשו [4]אשר לא תשיג ידו במהרתו ר"ש סבר דבר המכפרו ר' יהודה סבר דבר המכשירו ר' אליעזר בן יעקב [ט]אומר דבר הגורם לו טהרה ומאי נינהו ציפרין: **מתני'** [ד]האשה ולדות הרבה [יא]והפילה בתוך שמונים נקבה חזרה והפילה ובתוך המפלת תאומים ר' יהודה אומר מביאה על הראשון ואינה מביאה על [יב]השניה מביאה על השלישי ואינה מביאה על הרביעי: **גמ'** מנלן [ט]דתני תנא קמיה דרב ששת [5]זאת תורת היולדת לזכר ולנקבה [ה]מלמד שמביאה קרבן אחד על ולדות הרבה יכול אף על הלידה ועל הזיבה ת"ל זאת קתני יכול [יג]על הלידה ועל הזיבה אינה מביאה אלא קרבן אחד אלא מעתה אכלה [יד]דם ולידה ה"נ דאין מביאה אלא קרבן אחד אימא הכי יכול [טו]על הלידה שלפני מלאת ועל הלידה שלאחר מלאת[טז] ת"ל זאת: כשתמצי לומר לדברי ר' יהודה ולד ראשון גורם ומולד ראשון מונה לדברי חכמים ולד שני גורם ומולד שני מונה כשתמצי לומר פשיטא [יז]הכי איתא במפלת תאומים מודה רבי יהודה לרבנן קמ"ל אביעא להו

טומאות טהרה משביעי מיילף. הלכך כי נטמא תרי זימני בשביעי הוו להו טומאות הרבה דהא אתמלא טומאות וטהרה ולענין קרבן לא ממייב אלא אחד לא יצא אדם זה לשעה [יז]ראוייה לקרבן: **וקידש אם לאשה.** שמיטות טהרה מלה עליו. יום הגלחתו כו': **מתני' המקנא לאשתו כו'.** מביא מנחת שעורים אחת על כולן כשהוא משקה: **שנתנגע נגעים הרבה.** כגון שספר שנעה ולא הספיק להביא קרבנותיו עד שנתנגע וכן שניה וכן שלישית: **הביא ציפרין.** אותן שתי ציפרין חיות אחת לשמיטות ואחת לשלוח ולא עלו לו אלא לשמיטות ואחת לשלוח לא עלו לו משמע שצריך לחזור ולהביא לנסוף שתי ציפרין לכל נגע ונגע עד שיביא חטאת אבל הביא ציפרין ומתנגע אין צריך להביא לכשיטהר על נגע ראשון: **גמ' והאמרת אינו מביא אלא קרבן אחד.** על נגעים הרבה אלמא מד נגעת אריכתא היא ואמאי שלשתן מלאת ועל הזיבה שלאחר מלאת ועל הלידה שלפני מלאת ועל הלידה שלאחר מלאת ועל הלידה שלפני מלאת ועל הלידה שלאחר מלאת [יח]דסמר אין מביאה אלא קרבן אחד מתקן. [יט]לעבר אבלה דם. [יט]אבלה דם ולידה אבלה דם. [כ]לא יכול אף על. [כא]לא יכול על הזיבה שלאחר מלאת. [כב]לא יכול לומר הלחייה לבדה. [כג]מיתם מ' ממתן. [כד]לא יכול לומר דנקבה ומסמה. [כה]זו אע"פ שהיא לאחר פ' של ראשון ולסכי. [כו]דסני אין מביאה רק קרבן. [כז]מלאת דראשון דלא. [כח]מביא אחת על שתי לידות חייב על כל אחת ואחת. סוף הדיבור. [כט]הכפלה ליתא בדפו"ר: **כמן** ולא מגיא מלאת. [ל]מלאת. ובגליון: כ"ל מקרי מלאת: **כ** כלאחת אע"ג דאת ליה נמי מלאת. [לא]מתיבת לפני ואתם ו' מתיבת שלוחי הקקף וכתב כך כ"ל:

תורה אור השלם

1. וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לַחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא: במדבר ו יא
2. זֹאת תּוֹרַת הַמְּצֹרָע אֲשֶׁר תִּשָּׁטֵה אֶשָּׁה וְנִטְמָאָה: במדבר ה כט
3. זֹאת תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן: ויקרא יד ב
4. זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר בּוֹ נֶגַע צָרַעַת אֲשֶׁר לֹא תַשִּׂיג יָדוֹ בְּטָהֳרָתוֹ: ויקרא יד לב
5. וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְיָ וְכִפֶּר עָלֶיהָ וְטָהֲרָה מִמְּקֹר דָּמֶיהָ זֹאת תּוֹרַת הַיֹּלֶדֶת לְזָכָר אוֹ לְנְקֵבָה: ויקרא יב ז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה המפלת וכו' ימי טוהר דשני על כל אלו מביאה קרבן:

שיטה מקובצת

נזיר שנטמא טומאות הרבה. פי' הקונטרס הא דלא צריך לומר דחייב קרבן א' על ערבורות הרבה בנזיר כמו דצריך במצורע וביולדת ובשפחה ובמקנא, משום דמסברא נפיק דאי נטמא בשביעי חזר ונטמא

מסורת הש"ס

(א) [נעל ב: מיר יח:], ב) [נעל ב:], ג) ערכין ח: מיה ע. נגעים פ"ד מ"א], ד) [ערכין ח:], ה) [מה מן.], ו) [יבמות מ:].

שינוי נוסחאות

(א) להקריב בה קרבן. [שב"ם: ב) אלא לאו ש"מ ר' יוסי כרבי יהודה היא ומאי רבי דמאי ר' יוסי. [שב"ם], ובגליון כתוב: ל"ל היא מאי ר' יוסי. ג) דמתקנא לאשתו. [שב"ם: ד) הביא ציפרין ומתנגע הביא ציפרין ונתנגע. [שב"ם: ה) למצורעים. מ"א לנגעים. [שב"ם: ו) ומתנגע הביא ציפרין ונתנגע אין. [שב"ם: ז) חטאתו רבי יהודה. [שב"ם: ח) מוגע שהפריש קרבנו והשעיר. [שב"ם: י) האשה שהפילה ולדות הרבה. [שב"ם: יא) מלאת. ל"ל יכול על הזיבה שלאחר מלאת ועל הלידה שלפני מלאת ועל הלידה שלאחר מלאת. [שב"ם: יב) הלידה שלאחר מלאת. [שב"ם: יג) דהכי אינה מביאה אלא קרבן אחד מתקן. [שב"ם: יד) אבלה דם. [שב"ם: טו) יכול אף על. [שב"ם: טז) מלאת. ל"ל יכול על הזיבה שלאחר מלאת ועל הלידה שלפני מלאת ועל הלידה שלאחר מלאת. [שב"ם: יח) דהכי אינה מביאה אלא קרבן אחד מתקן. [שב"ם: יט) לעבר הלחייה לקרבן. [שב"ם: כ) דנקבה ומסמה. [שב"ם: כא) זו אע"פ שהיא לאחר פ' של ראשון ולסכי. [שב"ם: כב) דסני אין מביאה רק קרבן. [שב"ם: כג) מיתם מ' ממתן. [שב"ם: כד) כש"ך דמ"ז וע"ש כמ' קרבן אחרן ואינו ריעיתה של ג' דהוו ג"ד אחרים דהוו ק"ד לאשתן ע"ש (דף קנ) [נא]. (גליון), אמנם שם בקרבן אחרן בדף נג: דעתיק לגמרנו וע"ש: כה) דבעי' שתפסה. (דפו"ר): כו) מביאה מיקמ אדעתיה. [שב"ם: כז) ל"ל על מלאת לידה. (גליון): כח) מביא אחת על שתי לידות חייב על כל אחת ואחת. [שב"ם, ובגליון כתוב: סוף הדיבור. [שב"ם, ובגליון: כ"ל מקרי מלאת: כט) כלאחת אע"ג דאת ליה נמי מלאת. [שב"ם: ל) כלאחת. [שב"ם: לא) מתיבת לפני ואתם ו' מתיבת שלוחי הקקף וכתב כך כ"ל:

מסורת הש"ס

(ז) [נעל ב: מיר יח:], ח) [נעל ב:], ט) ערכין ח: מיה ע. נגעים פ"ד מ"א], י) [ערכין ח:], יא) [מה מן.], יב) [יבמות מ:].

גליון הש"ס

גמ' לחלק על כל שפחה ושפחה. ע' קדושין עז ע"ב תד"ה הרי נוקין. ומסמהדרין נד ע"ב תד"ה הנכנס.

מוסף רש"י

נזירות דטהרה משביעי הוא דחיילא. מיד שנטמא וספר שנעבר לחזור ולהתחיל מיום טהרה, מן חיילא, ומשכחת לה דמביא קרבן אחד על טומאות הרבה, כגון שנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי, דכיון דבשביעי טהור הוה ליה כמו ג' טומאות, וקרבן אחד הוא מביא על כל מלוכלו וטומאה, משום דבשני טומאות הבאות בזו אינה שעה לחייב להביא קרבן, דאין שעה לחייב להביא קרבן, אלא בשעה שהיא ראויה. כיון שכאן קרבנותיו שהוא מחייבו. לכך נקט מיד זימני טומאה מ"ו, דמסהדר לא' טומאות משום דמי בממעמין טומאות הרבה (לעיל ב:). בולדה טומאה אריכתא היא. דלא נא לגלל טהרה (שם). וקדיש את ראשו. בזמיות טהרה אניה (שם) שיתחל לטמות לענין מיתה. ביום ההוא. כיום הבאת קרבנותיו שהוא שמיני דכתביב דכתיב הכא שמיני דכתיב הכא. ביום הגלחתו. טוהש שביעי, דכתביב הגלח ראשו דטמיו ביום הבעיבי יגלחנו (שם). והרשעיר. עד שלא הספיק להביא את טולו, אי עשיר והעני (נדה נ:). הכל הולך אחר הטאה. אם הביא חטאת בהתם בעשירות מביא ומי עולה בהתם ואם הביא חטאת הנוף בעניות ע"פ שהעשיר מביא ומי עולה בעניות (עכרין יד:). וכעי"ז נדה שם). אחר אשם. אם כשהקריב אשמו היה עשיר, יקריב את אחמים בעשירות (נדה שם). אחר ציפרין. שתי ציפרים חיות טהורות שהיה כהן מטהר בהם את המצורע בעצם ימים קודם תגלחתו, ולא קרבן הן ושוחט בעשיר ובעני, ואם בשחוט שעה היה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות (שם ובגי"ז שרבין שם). מקרא אחד דרשו. דמזמת הכתוב אינו (שרבין שם). דבר המכפרו. דבסי בתיב בתמצוי עני ויסר עליו בסכן ומסיק ליה מאי קרא דחטת תורת לפר כו' נגע לרעת וגו' דמשמע אבר לא תשיג ידו בשעת הפרה יאם לו תורה זו בשעת הבאת הלח ולא"ש אם שהוכה ידו אחר כך (שם). דבר המכשירו. דבסי משמע אבר לא תשיג ידו בשעת טהרה הבא לו תורת עניות, ובטהרה זהו אבם המכשירו לבא במקדש ולאכול בקדשים, שמבם אבם הוא נותן על בהונות ותנוך אזנם (שם). ומאי ניהו ציפרין. לפרין גרסינן לו שיהה, בכל זמן שאינו מביא לפרין אינו יכול לבא (שם). תורת היולדת. משמע תורה אחת ליולדת ולדות הרבה (נדה נ:).

רבינו גרשום

ונזיר שנטמא טומאות הרבה. מאן תנא ר' יוסי בר' יהודה היא. כולה הא שמעתא דנזיר פרשיון בריש פירקין קמא: [מתני'] הביא ציפרין. כשנרפא מצרעתו ולא הספיק להביא חטאתו עד שחזר ונתנגע וחזר ונרפא והביא ציפרין ונתנגע קודם שהביא חטאתו ראשונו כשחזר ונרפא צריך להביא ציפרין אחרים וחטאת על כל נגע שלא עלו לו הראשונות עד שיביא חטאתו עמהן; ר' יהודה אומר עד שיביא אשמו. עמהן; [גמ'] והא אמרת אינו מביא אלא קרבן אחד. אע"פ שהביא אלא קרבן אחד. והא דקאמר לא עלו (עד) הכי קאמר ולאקבועי בעניות ובעשירות לא מיקבע עד שיביא חטאת כלומר אם היה עני והביא חטאתו בעניות אע"ג דקודם שהביא אשמו העשיר נתעשר הכל הולך אחר חטאת ויביא הכל בעניות. אז אם היה עשיר והעני אינו מביא אלא אשם ראשון כלומר אם הביא אשם ראשון כל הולך אחר חטאת ויביא הכל בעשירות; ר' יהודה אומר עד שיביא אשמו. דסבר הכל הולך אחר אשם. אם כשהקריב אשמו היה עשיר, יקריב את אחמים בעשירות (נדה שם). אחר ציפרין. שתי ציפרים חיות טהורות שהיה כהן מטהר בהם את המצורע בעצם ימים קודם תגלחתו, ולא קרבן הן ושוחט בעשיר ובעני, ואם בשוחט שעה היה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות (שם ובגי"ז שרבין שם). מקרא אחד דרשו. דמזמת הכתוב אינו (שרבין שם). דבר המכפרו. דבסי בתיב בתמצוי עני ויסר עליו בסכן ומסיק ליה מאי קרא דחטת תורת לפר כו' נגע לרעת וגו' דמשמע אבר לא תשיג ידו בשעת הבאת הלח ולא"ש אם שהוכה ידו לא תשיג ידו בשעת טהרה הבא לו תורת עניות, ובטהרה זהו אבם המכשירו לבא במקדש ולאכול בקדשים, שמבם אבם הוא נותן על בהונות ותנוך אזנם (שם). ומאי ניהו ציפרין. לפרין גרסינן לו שיהה, בכל זמן שאינו מביא לפרין אינו יכול לבא (שם). תורת היולדת. משמע תורה אחת ליולדת ולדות הרבה (נדה נ:).

תוספות תורה אחת למצורעים הרבה. תימה דבסוטה אמרינן לקמן אין אבם שוחה ושוחה וגו' יהודה בחם שוחה אחד ושני בעולים אינה שוחה ומכין לחיה שוחה למאי אינו מיקרע דלא מיקבע אלא קרבן אחד:

בג א מיי' פ"ו מהלכות מחוסרי הלכה ז:
בד ב מיי' פ"ד מהלכות פסולי המקדש ה:
בה ג ד מיי' פ"ה מה מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:
בו ה ו מיי' שם הל"ט:
בז ז ח מיי' פ"ח מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

ארבעה מחוסרי כפרה פרק שני כריתות י.

בטומאה מה לי א"ר יהודה. מי שיש ליה מלגת לשני לענין ימי [יז]טוהר : [יח]**גא קאמר ר"י אגא לענין קרבן.** הוא דליש ליה מלגת לשני הואיל **וכתוב זמן קרבן לראשון גולד: אבל לענין טומאה וטהרה.** מוצה לעצמו לבד אותן של ראשון ומקולקלין ימי הטומאה על שמו ומסולקין ממלגת של **לראשון: ומיפסדא דשני.** אם יש ימי טוהר לראשון ומתלה מלגת דראשון ל"ש דלא מלגיון ל"ש לראשון דהוא עיקר והדר מני שמונים [יט]ימים ימי טוהר לשני: **אי דלמא חומרא איש ליה.** לאפוקי [כא]לקרבנות והיכי ימי טומאה וימי טהרה לשני משעת

בטומאה מה לי א"ר יהודה מי אמרינן עד כאן לא [ז]קא"ל ר' יהודה ולד שני כמאן דליתיה דמי אלא לענין קרבן כיון דלא יצאה [ז]שעה שראויה להקריב בה קרבן הואיל וכן ולד שני כמאן דליתיה דמי אבל לענין טומאה וטהרה אימא סבירא ליה כמאן דאיתיה דמי ומפסקא טומאה דשני וממלא יומי טהרה דראשון והדר מונה יומי טהרה לשני או דלמא לרבי יהודה חומרא הוא דאית ליה אבל הכא קולא הוא וקולא ליה אמר רב הונא מסורא ת"ש

[ז]ילדת ואילך ומעוכבת לאכול בקדשים עד מלאת ימי טומאה וטהרה אבל קולא לא ליה להיות ימי הטומאה נקלקלין על שמו דשני להיות [ז]גומרין הסלמה לראשון תחתיון דהא מלגת קולא היא לראיין טוהר דמיה וקולא ליה לא ליה והא ליכא למימר דליהוי דמי ימי טוהר לראשון לא ממילין ותימלי לשני ימי טוהר אחריני תחתיון דהא מלגת קולא היא: **שוחטין.** אם הפסח חוזרים עליה ביום הלכה לזכר. קס"ל ביום מ' דימי טוהר לזכר: **והוינן בה עד הלן שמאה היא.** דמומסרת כפרה[כו] : **אמר רב חסדא הא מני ר' יהודה היא דאמר ולד שני כמאן דליתיה דמי.** ומוקים הא מתניתא בילודת תמוים אחר יום אחד לפי ליטר לזכר דמיון: **מחוסר כפורים דוב כזב דמי.** הוא הדין לטולדת אלה חד מיניהו נקבו, מחוסר כפורים כזב דמי לענין קדשים שלה הוחר אלגלו והוה ליה כאלו לא נעבד, ואם אכלו מיד כזת לא מיקמן לענות כהן לאשון ושני (בחולין יז:).

גרסאות

1. ואם נקבה תלד וטמאה שבעים בנדתה הששים יום וששת ימים תשב על דמי טהרה. ויקרא יב ה

2. ושלשים יום ושלשת ימים בדמי טהרה בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה: ויקרא יב ד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה סוף סוף לא משכחת כו', נ"ב אמאי מלגת דנשלמו ימי טיהר עכשיו אלמן אמונים כו': (ב) בא"ד ומין המינין לוולד שני לדבנן לא משכחת מתחיין:

גליון הש"ס

גמ' קס"ל דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם. מדמני הרסב"ם בתה"ד הוגה בכ"י רס"ר קלד מעוזר דסיי לו הגי' כלן קמ"ל ולד דגמר לוהמו מעמת טוסי פתוח ממ' לא נעמה טפיי:

מוסף רש"י

פסח הבא בטומאה. שנעמלה ריב לצור כמת ועבו פסח בטומאה, לא אכלו ממנו זבים וזבות נדות ויולדות. תוס"ע דאמלו ליה טמלי נעמה מעם, פיס נדמה ולון ליטר נמדן, אבל נבי דבר לף ליטר נמדן (פסחים צה:וכ"ר"ן שם סז:). **מחוסר כפורים דוב כזב דמי.** הוא הדין לטולדת אלה חד מיניהו נקבו, מחוסר כפורים כזב דמי לענין קדשים שלה הוחר אלגלו והוה ליה כאלו לא נעבד, ואם אכלו מיד כזת לא מיקמן לענות כהן לאשון ושני (בחולין יז:).

שיטה מקובצת

אריבעא [ח]ה כו' **אבל** [ט]ענין טומאה וטהרה כו'. עיין בהשמטות: **אי דלמא** [י]**חומרא הוא דאית ליה.** עיין בהשמטות: **הא** [יא]**דאמר** כו'. והא דקתני יולדת שוחטין וזורקין עליה ביום מ' לזכר ופ' לנקבה בתאומים איירי דכגון שילדה ולד שני לפחותר של ראשון ולשני מ' לזכר ופ' לנקבה דקתני אשני קאי דהיינו פ"א ופ"א לראשון ולשני [ב]: כמאן דליתיה דמי. (תוס'ה): **ואי אמרת** כו' **אלא** [יב]**ש"ס טומאה** [יג]**וטהרה** [יד]**ש"ס** [טו]**ר"ש** דולד שני כמאן דליתיה דמי. פי' ולא מצינו טהרה לשני כלל והיינו כלישנא בתרא דאו (דילמא) [נימא] כפי' (רש"ר) [ר"ש] ולפרש"י לא פשיט מה דמיבעיא ליה. (תוס'): **וכי תניא** [טז]**הוא בפסח הבא בטומאה.** ודום מ' לאו דוקא וקלמן פרוך ליה. (תוס'): **רבא** [יח]**מתיני** [יט]ה. עיין בהשמטות: **סוף סוף** [כ]**תיפוק** [כא]**ליה דקיימא** משום נדה. מצי לאוקמה דקיימא כיסי דבה ולדה בקושי ויש קושי לנפלים. (תוס'): **אי** [כב]**הכי מאי** [כג]**מטבא.** עיין בהשמטות: **הכל בין רצופין** [כד]**בין פזוחין.** עיין בהשמטות: **אי** [כה]**יכא** [כו]**רבנן** [כז]**מי אית** [כח]**להו פזוחין.** [עיין בהשמטות] **אלא** [כט]**אי** [ל]**ומדקא** [לא]**ידיב כו'.** עיין בהשמטות: [לב]**עולם** [לג]**רבנן** [לד]**הוא** [לה]**ע"ע ביולדת** [לו]**ד' מתוך פ' של נקבה.** עיין בהשמטות:

ח) תוס' ד"ה אבל ד"ל ושני.

שינויי נוסחאות

ז) לא קאמר רב' יהודה.
ח) [ש"מ]:
ט) [ש"מ]:
י) [ש"מ]:
יא) [ש"מ]:
יב) [ש"מ]:
יג) [ש"מ]:
יד) [ש"מ]:
טו) [ש"מ]:
טז) [ש"מ]:
יז) [ש"מ]:
יח) [ש"מ]:
יט) [ש"מ]:
כ) [ש"מ]:
כא) [ש"מ]:
כב) [ש"מ]:
כג) [ש"מ]:
כד) [ש"מ]:
כה) [ש"מ]:
כו) [ש"מ]:
כז) [ש"מ]:
כח) [ש"מ]:
כט) [ש"מ]:
ל) [ש"מ]:
לא) [ש"מ]:
לב) [ש"מ]:
לג) [ש"מ]:
לד) [ש"מ]:
לה) [ש"מ]:
לו) [ש"מ]:
לז) [ש"מ]:
לח) [ש"מ]:
לט) [ש"מ]:
מ) [ש"מ]:
מא) [ש"מ]:
מב) [ש"מ]:
מג) [ש"מ]:
מד) [ש"מ]:
מה) [ש"מ]:
מו) [ש"מ]:
מז) [ש"מ]:
מח) [ש"מ]:
מט) [ש"מ]:
נ) [ש"מ]:
נא) [ש"מ]:
נב) [ש"מ]:
נג) [ש"מ]:
נד) [ש"מ]:
נה) [ש"מ]:
נו) [ש"מ]:
נז) [ש"מ]:
נח) [ש"מ]:
נט) [ש"מ]:
ס) [ש"מ]:
סא) [ש"מ]:
סב) [ש"מ]:
סג) [ש"מ]:
סד) [ש"מ]:
סה) [ש"מ]:
סו) [ש"מ]:
סז) [ש"מ]:
סח) [ש"מ]:
סט) [ש"מ]:
ע) [ש"מ]:
עא) [ש"מ]:
עב) [ש"מ]:
עג) [ש"מ]:
עד) [ש"מ]:
עה) [ש"מ]:
עו) [ש"מ]:
עז) [ש"מ]:
עח) [ש"מ]:
עט) [ש"מ]:
פ) [ש"מ]:
פא) [ש"מ]:
פב) [ש"מ]:
פג) [ש"מ]:
פד) [ש"מ]:
פה) [ש"מ]:
פו) [ש"מ]:
פז) [ש"מ]:
פח) [ש"מ]:
פט) [ש"מ]:
צ) [ש"מ]:
צא) [ש"מ]:
צב) [ש"מ]:
צג) [ש"מ]:
צד) [ש"מ]:
צה) [ש"מ]:
צו) [ש"מ]:
צז) [ש"מ]:
צח) [ש"מ]:
צט) [ש"מ]:
ק) [ש"מ]:
קא) [ש"מ]:
קב) [ש"מ]:
קג) [ש"מ]:
קד) [ש"מ]:
קה) [ש"מ]:
קו) [ש"מ]:
קז) [ש"מ]:
קח) [ש"מ]:
קט) [ש"מ]:
ר) [ש"מ]:
רא) [ש"מ]:
רב) [ש"מ]:
רג) [ש"מ]:
רד) [ש"מ]:
רה) [ש"מ]:
רו) [ש"מ]:
רז) [ש"מ]:
רח) [ש"מ]:
רט) [ש"מ]:
ש) [ש"מ]:
שא) [ש"מ]:
שב) [ש"מ]:
שג) [ש"מ]:
שד) [ש"מ]:
שה) [ש"מ]:
שו) [ש"מ]:
שז) [ש"מ]:
שח) [ש"מ]:
שט) [ש"מ]:
ת) [ש"מ]:
תא) [ש"מ]:
תב) [ש"מ]:
תג) [ש"מ]:
תד) [ש"מ]:
תה) [ש"מ]:
תו) [ש"מ]:
תז) [ש"מ]:
תח) [ש"מ]:
תט) [ש"מ]:

תוספות

ילדת יום מרבעים ליליה דהלה שכבת זרע לוקחו לקלוט פעמים עד שנשה ימים ומיכו שמוגל היה נקי כדאמרינן פרק המפלת (נדה כה:) שאני שמוגל דרב גוביה:

קא משמע לן. פירוש אפשר לפתיחת הקבר בלא דם וסכי פסיק בשאלמות דרב אחאי [ז] מהאי דהכא מדשומתין חזורקין:

ביום מ' ליצירת זכר. [ג]אף שאין יכולין

רבינו גרשום

בטומאה ובטהרה. לענין ימי טומאה וימי טהרה מאי קא חשיב ר' יהודה ולד שני: **דבין דלא יצא שעה הראויה** לקריבה קרבן של ראשון קודם שהפילה שני אלא בתוך מלאות הפילתו: **ומיפסדי** ימי טומאה דשני ימי טהרה של ראשון וכשלמו ימי טומאה של שני **ממלא** ימי טהרה הראשון ומוסיף לו ימי טהרה כנגד אותן ימי טומאה של שני שהיו בימי טהרה דראשון ואחר כך הדר מני ימי טהרה לשני והיינו קולא שהראשון אינו מאבד כלום מימי טהרה אע"פ שהיו ימי טומאה של שני בתוכם: **או דלמא** לא יהודה חומרא הוא דאית ליה. שהוא מחמיר יותר מרבנן דלרבנן אינה מביאה קרבן לעולם אלא על האחרון ולר' יהודה מביאה על הראשון ועל השלישי וכיון דמחמיר בעי קרבן מחמיר נמי לענין טומאה וטהרה דאין מורעין לראשון ימי טהרה כנגד ימי טומאה דשני אלא ימי טומאה דשני לא מפסקי אלא עולין בחשבון ימי טהרה דראשון דאמרינן לענין טומאה ולד שני כמאן דליתי דמי: **ילדת שוחטין** אם פסחה חוזרין דמו בשבילה ביום מ' ליזר וביום פ' לנקבה וקשיא לן דלא משתכח היכא הוי אחר הא וקשיא לן ביום מ' ליזר וביום פ' לנקבה היכי שוחטין עליה עד כאן **בטמאה** הוא לענין קרבן דעדיין לא יצאת לשעה שראויה להביא בה קרבן שאינה מביאה קרבן עד יום מ"א או עד יום פ"א: **ואמר רב חסדא הא מתניתא תניא** כלומר הא בריתא דשוחטין עליה ביום מ' מתרצא היא והכי הויא כגון דילדה האומים בשני ימים והאי דקתני ביום אחרים לזכר ביום מ' לזכר יום ד"ה לזכר ראשון ויום פ"א לנקבה ראשונית וה' **יהודה היא דאמר ולד שני כמאן דליתיה דמי** וכבר הוי יום מ"א הילכך שוחטין עליה דאי אמרת בטומאה סבירא ליה לר' יהודה כו': **אמרתא נמי.** ליל פ"א שהוא פסח **לא מציא אכלה** דאע"ג דלמחר מתיא קרבן לילה מחוסר זמן להקרבה הוא ומחוסרת כפורים היא **אלא לאו** ש"מ כו': **[ב]עלים. סבירא ליה כמאן דאיתיה דמי** [ד]דקשיא לן] אמאי שוחטין עליה **דבי תניא ההיא** דשוחטין עליה **בפסח הבא בטומאה** דרוב צבור טמאי מתים הוי ושעוהו בטומאה והוא"ל דבא בטומאה מצי אכלה מינה: **ובי אכלה ותתנן לא אכלו מסנו ובין** ובות נידות ויולדות דאינו נאכל בטומאה אלא לציבור טמאי מתים בלבד: **ההיא** דקתני לא יאכלו היסמו זבין וזבות נדות ויולדות דלא מצי אכלי בימי טומאה **בלא** מבין? כשעיריו לא שבלו וכי קתני שוחטין עליה ביום מ' משום דכבר שבלה: **אי הכי.** דשבילה גורמת **משמיני דילה** כשבבלה בו חויא למשחט עליה ואמאי נקט יום מ' משום דכבר שבלה ליזר לא **משמיני** ועד מ' **לא** הויא למשחט עליה **דקבור** [ה]**יום** דוב כזב גמור דמי דלא מצי למישחט עליה עד דהעיני שעשוה הכא נמי שבול יום דיולדת כיולדת דמיא משמיני ועד יום מ' הוי כיומא אריכתא והיינו שבול יום אורך דאמרי' בבמ' נדה. ולא חשיב לה הערב שמש עד יום מ' לענב: **אי הכי ביום פ' נמי לא** [ו]**הוא** למיכל לאורתא דהא מחסרא כפרה: **לאי ביום מ' הויא.** לאורתא **דקבור** מחוסר כפורים דוב לאו כזב דמי ומצי שחיט עליה אף מחוסר כפורים דיולדת נמי: **ולרבא דאמר.** במסכת זבחים מחוסר כיפורים דוב כזב דמי **הוי** מתריין [ז]ה ביום מ' לזכר: **דבא מתריין** [ח]ה. שוחטין עליה **ביום מ' ליצירת זכר** כלומר אם מיום שבבלה ותעברה והפילה ליום מ' שיש לחוש ליצירת זכר שאם היתה מפלת למחר ליום מ"א ואם היה זכר היתה צורתו ניכרת כו' דשמעאל דאמר דזכר נגמר ליום מ"א ונקבה ליום פ"א ועכשיו כיון שהפילה יום אחד קודם גמר הצורה לא חשיב ולד הילכך שוחטין עליה בשבילה ביום מ' ליצירת זכר אבל ביום פ' ליצירת נקבה: **טוף סוף.** אמאי שוחטין עליה בשבילה ביום מ' **תיפוק** לי דאין שוחטין בטומאה משום נדה דכל ילדות נדה היא: **בילדה יבישה.** שלא היה בה דם כלל: **אי הכי** דליכא דם משיטא דשוחטין: **מהו דתימא** אי **אפשר לפתיחת הקבר בלא דם.** וראמה דם ואיבהו: **קס"ל דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם: יבול בין רצופין.** כגון שיש בעונן רצופין בלא הפסק והוא חומרא דהיינו כגון דילדה בתוך ימי טהרה דראשון. אי אמרינן שיש בעונן רצופין אי לא. אי אמרינן שיש בעונן רצופין עדיין יש לקולא כלומר שמפסיקין ימי טומאה של שני לראשון והיכי משכחת לה מפורין לרבנן: **אלא משכחת לה** לרבנן כגון **בילדת האומים** אחר נקבה ואחר זכר דילדה נקבה קודם לזכר ואח"כ נשתהא הזוכר במני אמו עד שעדים יום לימי טהרה של נקבה ונולד ביום שעדים ועדיין לאחר לידת הזוכר שמחיירי מ"ז ימי טהרה לנקבה ויום שעדים שהוא של לידה הזוכר בכלל: **ובעיא** לאינקבה לזכר ז' ימי טומאה דלידה בתוך הנך מ"ז ימי טהרה דנקבה ומשכחת לזכר ומשכחת ימי טהרה דנקבה ז' יום לאחר ימי טהרה דזכר והכא לא מצי למימר ביטל שני אם הראשון דראשון מאחרתן: **והכי קאמר ר"ל** היכא דילדה האומים נקבה בתוך אימא לבסוף. לאחר כ' יום של טהרה אימא **תיפסוק טומאה** דלידת זכר בתוך אימא ימי טהרה **בפזורין** כלומר ר"ל ימים לאחר מ' דזכר דשבעה שבשתיירו לנקבה לאחר ימי טהרה דזכר ועוד ז' ימים משלימין לה מפני ד' ימי טומאה דלידה דזכר שהפסיקין הויה מפורין ר"ל יום מה יום רצוף: **הא שבע** שלשים **יבול** בין רצופין בין פזורין דאינן בטומאה דמפסיקי והא מיירי כגון שילדה האומים זה בזמן ראשון ואחד ביום שני שסוף ימי טומאה דשני נכנס בימים טהרה דראשון וקא בעי אי משלימין

עין משפט נר מצוה

כח א מיי' פ"ח מה"ט מהל' מחוסרי כפרה הל' ה ומלקוט מ"ר:
כט ב מיי' פ"ד מה"ט מהל' איסורי מזבח הל' יב ופ"ז מה"ט מהל' ק"פ הל' ח:
ל ג מיי' פ"ו מה"ט מהל' קרבן פסח הל' ג ומלקוט מ"ר:
לא ד מיי' שם הל' ד ומלקוט מ"ר:
לב ה מיי' פ"ז מה"ט מהל' איסורי כיפה הל' ט:

רבינו גרשום

בטומאה ובטהרה. לענין ימי טומאה וימי טהרה מאי קא חשיב ר' יהודה ולד שני: **דבין דלא יצא שעה הראויה** לקריבה קרבן של ראשון קודם שהפילה שני אלא בתוך מלאות הפילתו: **ומיפסדי** ימי טומאה דשני ימי טהרה של ראשון וכשלמו ימי טומאה של שני **ממלא** ימי טהרה הראשון ומוסיף לו ימי טהרה כנגד אותן ימי טומאה של שני שהיו בימי טהרה דראשון ואחר כך הדר מני ימי טהרה לשני והיינו קולא שהראשון אינו מאבד כלום מימי טהרה אע"פ שהיו ימי טומאה של שני בתוכם: **או דלמא** לא יהודה חומרא הוא דאית ליה. שהוא מחמיר יותר מרבנן דלרבנן אינה מביאה קרבן לעולם אלא על האחרון ולר' יהודה מביאה על הראשון ועל השלישי וכיון דמחמיר בעי קרבן מחמיר נמי לענין טומאה וטהרה דאין מורעין לראשון ימי טהרה כנגד ימי טומאה דשני אלא ימי טומאה דשני לא מפסקי אלא עולין בחשבון ימי טהרה דראשון דאמרינן לענין טומאה ולד שני כמאן דליתי דמי: **ילדת שוחטין** אם פסחה חוזרין דמו בשבילה ביום מ' ליזר וביום פ' לנקבה וקשיא לן דלא משתכח היכא הוי אחר הא וקשיא לן ביום מ' ליזר וביום פ' לנקבה היכי שוחטין עליה **עד כאן בטמאה** הוא לענין קרבן דעדיין לא יצאת לשעה שראויה להביא בה קרבן שאינה מביאה קרבן עד יום מ"א או עד יום פ"א: **ואמר רב חסדא הא מתניתא תניא** כלומר הא בריתא דשוחטין עליה ביום מ' מתרצא היא והכי הויא כגון דילדה האומים בשני ימים והאי דקתני ביום אחרים לזכר ביום מ' לזכר יום דהוא לזכר ראשון ויום פ"א לנקבה ראשונית וה' **יהודה היא דאמר ולד שני כמאן דליתיה דמי** וכבר הוי יום מ"א הילכך שוחטין עליה דאי אמרת בטומאה סבירא ליה לר' יהודה כו': **אמרתא נמי.** ליל פ"א שהוא פסח **לא מציא אכלה** דאע"ג דלמחר מתיא קרבן לילה מחוסר זמן להקרבה הוא ומחוסרת כיפורים היא **אלא לאו** ש"מ כו': **[ב]עלים. סבירא ליה כמאן דאיתיה דמי** [ד]דקשיא לן] אמאי שוחטין עליה **דבי תניא ההיא** דשוחטין עליה **בפסח הבא בטומאה** דרוב צבור טמאי מתים הוי ושעוהו בטומאה והוא"ל דבא בטומאה מצי אכלה מינה: **ובי אכלה ותתנן לא אכלו מסנו ובין** ובות נידות ויולדות דאינו נאכל בטומאה אלא לציבור טמאי מתים בלבד: **ההיא** דקתני לא יאכלו היסמו זבין וזבות נדות ויולדות דלא מצי אכלי בימי טומאה **בלא** מבין? כשעיריו לא שבלו וכי קתני שוחטין עליה ביום מ' משום דכבר שבלה: **אי הכי.** דשבילה גורמת **משמיני דילה** כשבבלה בו חויא למשחט עליה ואמאי נקט יום מ' משום דכבר שבלה ליזר לא **משמיני** ועד מ' **לא** הויא למשחט עליה **דקבור** [ה]**יום** דוב כזב גמור דמי דלא מצי למישחט עליה עד דהעיני שעשוה הכא נמי שבול יום דיולדת כיולדת דמיא משמיני ועד יום מ' הוי כיומא אריכתא והיינו שבול יום אורך דאמרי' בבמ' נדה. ולא חשיב לה הערב שמש עד יום מ' לענב: **אי הכי ביום פ' נמי לא** [ו]**הוא** למיכל לאורתא דהא מחסרא כפרה: **לאי ביום מ' הויא.** לאורתא **דקבור** מחוסר כפורים דוב לאו כזב דמי ומצי שחיט עליה אף מחוסר כפורים דיולדת נמי: **ולרבא דאמר.** במסכת זבחים מחוסר כיפורים דוב כזב דמי **הוי** מתריין [ז]ה ביום מ' לזכר: **דבא מתריין** [ח]ה. שוחטין עליה **ביום מ' ליצירת זכר** כלומר אם מיום שבבלה ותעברה והפילה ליום מ' שיש לחוש ליצירת זכר שאם היתה מפלת למחר ליום מ"א ואם היה זכר היתה צורתו ניכרת כו' דשמעאל דאמר דזכר נגמר ליום מ"א ונקבה ליום פ"א ועכשיו כיון שהפילה יום אחד קודם גמר הצורה לא חשיב ולד הילכך שוחטין עליה בשבילה ביום מ' ליצירת זכר אבל ביום פ' ליצירת נקבה: **טוף סוף.** אמאי שוחטין עליה בשבילה ביום מ' **תיפוק** לי דאין שוחטין בטומאה משום נדה דכל ילדות נדה היא: **בילדה יבישה.** שלא היה בה דם כלל: **אי הכי** דליכא דם משיטא דשוחטין: **מהו דתימא** אי **אפשר לפתיחת הקבר בלא דם.** וראמה דם ואיבהו: **קס"ל דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם: יבול בין רצופין.** כגון שיש בעונן רצופין דילדת תמוים אחר נקבה ואחר זכר דילדת נקבה קודם לזכר ואח"כ נשתהא הזוכר במני אמו עד שעדים יום לימי טהרה של נקבה ונולד ביום שעדים ועדיין לאחר לידת הזוכר שמחיירי מ"ז ימי טהרה לנקבה ויום שעדים שהוא של לידת הזוכר בכלל: **ובעיא** לאינקבה לזכר ז' ימי טומאה דלידה בתוך הנך מ"ז ימי טהרה דנקבה ומשכחת לזכר ומשכחת ימי טהרה דנקבה ז' יום לאחר ימי טהרה דזכר והכא לא מצי למימר ביטל שני אם הראשון דראשון מאחרתן: **והכי קאמר ר"ל** היכא דילדת תמוים נקבה בתוך אימא לבסוף. לאחר כ' יום של טהרה אימא **תיפסוק טומאה** דלידת זכר בתוך אימא ימי טהרה **בפזורין** כלומר ר"ל ימים לאחר מ' דזכר דשבעה שבשתיירו לנקבה לאחר ימי טהרה דזכר ועוד ז' ימים משלימין לה מפני ד' ימי טומאה דלידה דזכר שהפסיקין הויה מפורין ר"ל יום מה יום רצוף: **הא שבע** שלשים **יבול** בין רצופין בין פזורין דאינן בטומאה דמפסיקי והא מיירי כגון שילדה האומים זה בזמן ראשון ואחד ביום שני שסוף ימי טומאה דשני נכנס בימים טהרה דראשון וקא בעי אי משלימין

אותו יום טהרה דראשון שטימאה השני אי לא דקאמר רש"ל יום דכולן רצופין

תוספות

שילדה נקבה וחזרה והפילה בתוך ימי טהרתה של הראשונה ובאו ימי טומאה של שני בתוך ימי טהרה של ראשון. אי אמרינן שיש בעונן רצופין עדיין ימי טומאה של שני בחשבון השמים ומפחתי מימי טהרה של ראשון: אי יכול שיהא בין **פזורים** היינו לקולא כלומר שמפסיקין ימי טומאה של שני ימי טהרה של ראשון וחזרין ומשלימין ימי טהרה דראשון לאחר ימי טומאה דשני ואינה מפסדת כלום מימי טהרה: **תיפ"ל** מה הם כולו רצוף אף פשים בלין רצופין. כלומר דאין משלימין לאחר מיכן: **מי אית לה לרבנן פזורין.** כלל הא אמרי לעולם דמולדד שני מונה אלפא לרבנן לעולם רצופין הוו דאין בין שם ובין שם הפסק: **אלא לאו** ש"מ ר' יהודה היא. דאמר מולד ראשון מונה ולעפמה קא יכיל למיבני אי רצופין אי פזורין ומדקא ידיב הוה כולו רצוף ש"מ **חומרא** אית ליה דימי טומאה דשני עולין בחשבון שמים דראשון: לעולם רבנן היא דקא אמרת מי אית להו פזורין כלל **הכא במאי עסקינן** דילדת **זכר ביום פ' שלם נקבה** מוטבין לאחר ימי טהרתה של נקבה מוטבין לאחר ימי טהרתה דראשון ר"ל דנקבה ס"ו מהו דתימא כי אמרו רבנן דבטול שני הראשון דון מילי כשמוטבין ימי טהרתה של שני לאחר ימי טהרתה דראשון אבל הכא דאיכא ימי טהרה דראשון מוטבין לאחר ימי טהרה דשני אמרינן דאית בהו דין פזורין דמשלימין לאחר ימי טומאה דשני ימי טהרה דראשון; **תוס' פזורים.** מי מצית אמרת הכי הא לעולם **שלמין** ימי **טהרה דקבאה** ועד בנין **דבתראה** לא **שלמי** ובהא היכא דאיכא ימי טהרה דשני מוטבין לאחר ימי טהרה דראשון דון מילי שני מי מצית אמרת הכי הא לעולם שלמין ימי טהרה דשני מוטבין לאחר ר"ד ימי טומאה דנקבה והפילה לס"א בשתיירו בן ס"ו ימי טהרה דנקבה ס"ה ימים ימי טהרה דזכר מוטבין ון ובהא קבאי דנקבה אחר דבטול אלא לס"ה לרבנן כגון בילדת **האומים** אחר נקבה ואחר זכר דילדת נקבה קודם לזכר ומשכחת ימי טהרה דנקבה ז' ימים לאחר